

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 10P/71/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612204594
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Uličná
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2014:5612204594.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Evou Uličnou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti I.: S., nar. XX. X. XXXX, M., nar. X. X. XXXX a Š., nar. X. X. XXXX, všetci bytom ako matka, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: O.. L. I., nar. X. X. XXXX, trvale bytom H. XXX a O.. D. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. E., U. XXX/X, zastúpeného JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Garbiarska 695, za účasti Okresnej prokuratúry Ružomberok a vedľajšieho účastníka na strane maloletých detí Rada pre práva dieťaťa - Slovenská republika, so sídlom v Trnave, Spartakovská 3, IČO: 42 290 422, v konaní o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi a o návrhu otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, takto

r o z h o d o l :

Konanie o návrhu otca na zverenie maloletých detí I., S., M. a Š., do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov **s a z a s t a v u j e.**

M e n í s a rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. 2. 2011, č. k. 3P/196/2009-199, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 5. 2011, č. k. 5CoP/29/2011-343, v časti o úprave stretávania otca s maloletými deťmi tak, že:

Otec je **o p r á v n e n ý** stretávať sa s maloletým S. I., nar. XX. X. XXXX, s maloletým M. I., nar. X. X. XXXX a s maloletým Š. I., nar. X. X. XXXX, každý páry kalendárny týždeň od piatku do 17,00 hod. do nedele do 18,00 hod., počas Vianoc každý páry rok od 23. 12. od 17,00 hod do 26. 12. do 19,00 hod. a každý nepáry rok od 30. 12. od 17,00 hod do 2. 1. nasledujúceho kalendárneho roka do 19,00 hod.,

počas Veľkej noci každý rok od Veľkonočnej nedele od 16,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19,00 hod., počas jarných prázdnin každý rok od pondelka od 9,00 do stredy do 19,00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 1. 7. od 9,00 hod. do 15. 7. do 19,00 hod. a od 1. 8. od 9,00 do 15. 8. do 19,00 hod..

Otec si deti prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky.

Matka je povinná deti na styk s otcom riadne pripraviť.

Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť uvedenú skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred začatím styku.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

O trovách štátu bude rozhodnuté samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal dňa 10. 5. 2012 podnet na Okresný súd Liptovský Mikuláš na začatie konania o zmenu úpravy stretávania otca s maloletými deťmi I.E., S., M. I. Š., ako aj podnet na nariadenie predbežného opatrenia o stretávaní otca s maloletými deťmi. V podnete uviedol, že navrhuje stretávanie otca s maloletými deťmi zúžiť, nakoľko pobyt detí u otca zle vplýva na ich psychický vývin. Otec sa neprimerane správa hlavne k najstaršiemu synovi, u ktorého sa jedná o podozrenie na týranie zo strany otca. Maloletý S. uviedol, že otca chce navštevovať, ale len od soboty rána do nedele večera, nechce si u otca písať úlohy, nakoľko na neho kričí a bije ho. Predbežným opatrením má byť upravené stretávanie otca s maloletým S. a maloletým M. každý párný týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.30 hod. počas školského roka a v čase letných prázdnin v mesiaci júl a august každý párný týždeň od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.30 hod. a u maloletého Š. každý párný týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 18.30 hod. a cez letné prázdniny rovnako ako u starších detí, s tým, že denne o 18.30 hod. otec dieťa odovzdá a v nasledujúci deň o 9.00 hod. si dieťa prevezme od matky.

Uznesením zo dňa 16. 5. 2012, č. k. 10P/71/2012-23, súd začal konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi I., S., M. I. Š. a konanie o nariadenie predbežného opatrenia. V dôsledku podania odvolania voči uvedenému uzneseniu otcom maloletých detí sa uznesenie zrušilo a súd opätovne rozhodol o začatí konania uznesením zo dňa 21. 6. 2012, č. k. 10P/71/2012-122.

Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 10. 4. 2013, navrhol otec zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a to matke každý nepárny týždeň od pondelka od 8,00 hod., kedy ich odovzdá v školskom, resp. predškolskom zariadení, resp. počas voľna pred jej bytom, do pondelka párneho týždňa do 8,00 hod., kedy ich matka odovzdá otcovi v školskom, resp. v predškolskom zariadení, alebo počas voľna pred jeho bytom a otcovi každý párný týždeň od pondelka od 8,00 hod., kedy matka deti odovzdá otcovi v školskom zariadení, alebo počas voľna pred jeho bytom do pondelka nepárneho týždňa do 8,00 hod., kedy otec odovzdá deti matke o 8,00 hod. v školskom zariadení alebo pred jej bytom, pričom otec je povinný prispievať na výživu maloletého S. sumou 60 eur mesačne, na výživu maloletého M. sumou 50 eur mesačne a na výživu maloletého Š. sumou 40 eur mesačne.

Súd uznesením zo dňa 17. 5. 2012, č. k. 10P/71/2012-63, nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, upravil styk otca s maloletými deťmi počas školského roku každý párný týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 16.00 hod. a v čase letných prázdnin od 1. 7. do 7. 7. a od 1. 8. do 7. 8., vždy od 9.00 hod. do 18.00 hod..

V súlade s ustanovením § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd vykonal súdne pojednávanie v neprítomnosti vedľajšieho účastníka na strane maloletých detí, ktorému bolo predvolanie na súdne pojednávanie riadne a včas doručené. Vedľajší účastník svoju neúčast' ospravedlnil z dôvodu plnenia pracovných povinností, pričom odročenie súdneho pojednávania nežiadal. Súd preto konal a rozhodol v jeho neprítomnosti, prihliadajúc na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Právna zástupkyňa otca poukázala na to, že návrh, ktorý bol podaný voči otcovi, bol od začiatku účelový. Trvala na zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, nakoľko vykonaným dokazovaním bola preukázaná vhodnosť takejto úpravy. Mala za to, že nie je daná prekážka začatého konania. V prípade zastavenia konania o návrhu na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti navrhla, aby stretávanie s deťmi bolo ponechané v rozsahu upravenom v predbežnom opatrení. Z vykonaného znaleckého dokazovania vyplynulo, že citové väzby otca k deťom sú a žiadne nevhodné správanie otca voči deťom preukázané nebolo. Matka nepriamym spôsobom manipuluje s deťmi, s cieľom znemožniť ich stretávanie s otcom.

Kolízny opatrovník maloletých detí poukázal na to, že v rámci priorit Úradu práce, soc. vecí a rodiny Liptovský Mikuláš oslovili rodinu I., aby sa podrobili odbornému poradenstvu, ktoré bude zabezpečované od mája do novembra psychológmi a psychiatrami. Obaja rodičia s týmto odborným poradenstvom súhlasili. Navrhol upraviť styk otca s deťmi od piatku do nedele každý párný víkend, a to aj cez noc. Výchovné opatrenie nariadiť nenavrhol, nakoľko v budúcnosti predpokladajú vykonávanie odborného poradenstva v rámci úradu práce.

Prokurátorka poukázala na to, že v konaní o návrhu na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti je daná prekážka začatej veci. Preto navrhla tento návrh zamietnuť, pričom aj znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že podmienky na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti preukázané nie sú. Navrhla upraviť stretávanie otca s deťmi vo väčšom rozsahu ako v nariadenom predbežnom opatrení, keďže zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že obaja rodičia sú schopní na výchovu detí a dohoda medzi nimi možná nie je.

Vedľajší účastník na strane maloletých detí uviedol, že by boli za to, aby deti trávili čas aj pri matke, aj pri otcovi. Deti majú oboch žijúcich rodičov, preto ak by neboli nejaké závažné skutočnosti, ktoré by bránili v striedavej osobnej starostlivosti, ak sa nepotvrdí psychické a fyzické týranie, nie je dôvod, aby deti netrávili čas s oboma rodičmi.

Matka maloletých detí pri výsluchu na súdnom pojednávaní uviedla, že po vydaní predbežného opatrenia došlo ku konfliktu 1. 7., kedy maloletý S. mal ísť do tábora, avšak vtedy mal byť pri otcovi. Otcovi navrhovala aj náhradný termín. Maloletý odišiel do tábora, potom po neho prišiel otec a zobral ho preč. Pri odovzdávaní detí vznikali problémy, maloletý S. nechcel vystupovať z auta. V auguste boli deti u otca prvý týždeň, potom k nemu začali chodiť v septembri, každý druhý víkend, od soboty od 9,00 hod. do 18,00 hod. a v nedeľu od 9,00 hod. do 16,00 hod. Maloletý S. v 90 % prípadov u otca aj spal. Nechávala ho u otca aj na noc, nakoľko ho nechcela stresovať. Dvakrát volala záchranku. Maloletý S. uderil maloletého M., rozbil mu plastové okuliare, je voči súrodencom agresívny. Maloletý postriekal na stenu džús, dostal záchvat, ktorý prešiel do plaču, bol nezvláduteľný. Psychiatricka uviedla, že takýmto spôsobom sa ventiluje. Keď je u otca, akoby všetko držal v sebe a keď príde domov, tak to musí vyventilovať. Maloletý M. je plačlivý, precitlivený, je na ňu upätý. Striedavá osobná starostlivosť je vylúčená, nakoľko sa nevedia dohodnúť absolútne na ničom. Poukázala na to, že maloletý S. je proti nej negatívne naladený. Problémy s ním v škole nie sú, nesignalizovali jej problémy s prospechom a správaním. Rovnako nie sú signalizované problémy z materskej školy. Maloletý S. navštevuje MUDr. E.Č., maloletý M. navštevuje alergo ambulanciu, neurológiu. Maloletý Š. navštevuje neurológiu. Otec chodil s maloletým M. I. Š. ku logopédovi ku Skalice, keďže to bolo nevyhovujúce, prihlásila deti na logopédiu do Okoličného. Keď sa v roku 2010 realizoval model striedavej osobnej starostlivosti, nebolo žiadne rozhodnutie súdu a všetci tvrdili, že majú rovnaké práva a povinnosti. Striedavá osobná starostlivosť nefungovala, keď mali ísť deti k otcovi, revali. V roku 2010, keď sa realizovala striedavá osobná starostlivosť, sa výchovné problémy u maloletého S. neprejavovali, keďže otec na neho nevyvíjal taký nátlak. Na otca podala tri trestné oznámenia, o ktorých nevie, ako boli vybavené. Jedno trestné oznámenie bolo riešené v priestupkovom konaní a bolo zastavené. Po správe od MUDr. E. trestné oznámenie nepodala. Myslí si, že sa jednalo o psychické týranie, ale nikto by jej nešiel svedčiť. Otec na ňu taktiež podal trestné oznámenia. Na súdnom pojednávaní dňa 20. 3. 2014 matka uviedla, že s úpravou stretávania po týždni nesúhlasí. Maloletý M. a maloletý Š. navštevujú materskú školu. Vyzdvihuje ich približne o 15,30 hod., potom chodí do školy po S.. S. hrá vo štvrtok floorball od 16,00 do 17,00, pondelky a piatky chodí na wounvando od 15,00 do 16,30 a v stredu na futbal do Podtúrne. Na futbal chodí aj M.. Utorok majú deti voľné. Ona má voľnú pracovnú dobu. Navrhla upraviť stretávanie každý druhý víkend, bez noci. Odmietla zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti.

Otec maloletých detí pri výsluchu na súdnom pojednávaní uviedol, že skutočnosti, uvádzané matkou, nie sú v celom rozsahu pravdivé. Matka mu v lete nenavrhol náhradný termín, len ho informovala, že prihlásila maloletého do tábora. Poprel, že by boli problémy pri odovzdávaní detí. Maloletému S. bola v roku 2011 diagnostikovaná akútna stresová reakcia v čase, keď bol u matky. Naposledy sa tak stalo 12. 3. 2013, keď bol u matky. Deti sú u neho kľudné, s maloletým S. sa normálne pripravuje na

vyučovanie. Poprel, že by sa nevedeli s matkou na ničom dohodnúť. V lete sa s deťmi stretol od 2. 7. do 7. 7., resp. 8. 7. a od 1. 8. do 7. 8. Z jeho strany k žiadnemu psychickému ani fyzickému týraniu detí nedošlo. V roku 2010, naopak, psychiatricka konštatovala, že sa prejavujú znaky týrania zo strany matky. Maloletého S. pri príprave na vyučovanie nebil, ani na neho nekričal. Deti nikdy nebil. Nikdy nemusel volať záchranú službu, nakoľko maloletý u neho problémy nemal. V čase, keď sa realizovala striedavá osobná starostlivosť, všetko fungovalo a vedeli sa dohodnúť. Situácia sa začala zhoršovať od vydania predbežného opatrenia. Súrodenecké vzťahy medzi deťmi boli dobré, po obmedzení styku sa deti začali medzi sebou biť, byť agresívne navzájom voči sebe. V čase striedavej osobnej starostlivosti sa deti takto neprejavovali. Matka mu opakovane telefonovala, že výchovu maloletého S. nezvláda. Na súdnom pojednávaní dňa 20. 3. 2014 otec uviedol, že s úpravou stretávania každý páry týždeň a nejaké dni v týždni nesúhlasí. Pracovnú dobu má rôznu, vrátane nočných. S rozšírením styku s deťmi nesúhlasil.

Okrem výsluchu rodičov súd vykonal vo veci dokazovanie aj listinnými dôkazmi, a to úradnými záznamami spísanými na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, správami PhDr. P. H., správami MUDr. I. E., správami Liptovskej nemocnice s poliklinikou Liptovský Mikuláš, správami základnej školy a materskej školy navštevovanými deťmi, návrhom na začatie konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, znaleckým posudkom Mgr. A. I. č. 22/2010, znaleckým posudkom PhDr. P. Š. č. 6/2011, e-mailovou komunikáciou medzi rodičmi, potvrdeniami o preberaní a odovzdávaní detí, vyjadrením Mgr. Tekelovej, vyjadrením Ľ. I., zápisnicou v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 8C/145/2009 zo dňa 11. 1. 2011, urgenciou a žiadosťou otca PhDr. H., odvolaním informovaného súhlasu, rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-483, potvrdeniami o poberaní peňažného príspevku za opatrovanie matkou, potvrdeniami o poberaní prídavkov na dieťa, províznymi listami, listinnými dôkazmi, preukazujúcimi výdavky matky, správou Obvodného oddelenia PZ Liptovský Mikuláš, dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 8C/145/2009 - 503, obsahom pripojených spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7P/23/2011, 3P/41/2010, 3P/196/2009 a pripojeného spisu Obvodného oddelenia PZ Liptovský Hrádok ČVS: ORP-79/LH-LM-2012 a znaleckým posudkom znalkyne PhDr. G. U. č. 21/2013, zistiť nasledovný skutkový stav:

Naposledy bolo právoplatne rozhodnuté o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom I., S., M. I. Š., rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. 2. 2011, č. k. 3P/196/2009-199, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 5. 2011, č. k. 5CoP/29/2011-343, tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s právom oboch rodičov maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi bolo uložené prispievať na výživu maloletého S. sumou 100 eur mesačne, na výživu maloletého M. sumou 90 eur mesačne a na výživu maloletého Š. sumou 60 eur mesačne. Stretávanie otca s maloletým S. a s maloletým M. bolo upravené na každý páry víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.30 hod. a na každý utorok a štvrtok od 16.00 hod. do 18.30 hod., v čase Vianoc každý páry rok od 23. 12. od 17.00 hod. do 26. 12. do 18.30 hod. a každý nepáry rok od 30. 12. od 17.00 hod. do 2. 1. nasledujúceho roku do 18.30 hod., počas Veľkej noci každý nepáry rok od piatku od 17.00 hod. do pondelka do 18.30 hod., v čase jarných prázdnin každý rok od pondelka od 9.00 hod. do stredy do 18.30 hod. a v čase letných prázdnin od 1. 7. od 9.00 hod. do 15. 7. do 18.30 hod. a od 1. 8. od 9.00 hod. do 15. 8. do 18.30 hod. a s maloletým Š. každý páry piatok od 16.00 hod. do 18.30 hod., každú páru sobotu od 9.00 hod. do 18.30 hod., každú páru nedeľu od 9.00 hod. do 18.30 hod., každý utorok a štvrtok od 16.00 hod. do 18.30 hod., v čase Vianoc každý páry rok 23. 12. od 17.00 hod. do 18.30 hod., 24. 12. od 9.00 do 18.30 hod., 25. 12. od 9.00 hod. do 18.30 hod., 26. 12. od 9.00 hod. do 18.30 hod., nepáry rok 30. 12. od 17.00 hod. do 18.30 hod., 31. 12. od 9.00 hod. do 18.30 hod., 1. 1. od 9.00 hod. do 18.30 hod., 2. 1. od 9.00 hod. do 18.30 hod., počas Veľkej noci každý nepáry rok v piatok od 9.00 hod. do 18.30 hod., v sobotu od 9.00 hod. do 18.30 hod., v nedeľu od 9.00 hod. do 18.30 hod., v pondelok od 9.00 hod. do 18.30 hod., v čase jarných prázdnin každý rok od pondelka od 9.00 hod. do 18.30 hod., utorok od 9.00 hod. do 18.30 hod., v stredu od 9.00 hod. do 18.30 hod., v čase letných prázdnin od 1. 7. do 15. 7., od 1. 8. do 15. 8. s tým, že si dieťa prevezme každý deň o 9.00 hod. a každý deň ho matke odovzdá o 18.30 hod.. Otec si maloleté deti prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky, pričom bola uložená povinnosť matke deti na styk riadne pripraviť a obom rodičom povinnosť oznámiť si vážne dôvody, pre ktoré sa styk nebude môcť realizovať, najneskôr v lehote 24 hodín pred začatím styku. Taktiež bola rodičom a deťom uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v psychologickvej ambulancii PhDr. E. Š.. Podľa odôvodnenia rozsudku, súd v konaní nemal preukázané splnenie podmienok na

zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti z dôvodu, že ju nebolo možné nariadiť vo vzťahu ku všetkým deťom súčasne, ako aj z dôvodu, že striedavá starostlivosť si vyžaduje toleranciu, vyspelosť a dobrú vôľu všetkých zúčastnených. Rodičia svojím konaním v priebehu jedného roka, odkedy nežijú v spoločnej domácnosti, nezohľadnili záujem maloletých detí, ani jeden z nich nie je vysporiadaný s osobnosťou druhého, jeden druhého neakceptujú ako dostatočnú výchovnú autoritu pre deti, čo bolo preukázané závermi znaleckého posudku. Pri úprave stretávania súd zohľadnil skutočnosť, aby deti mali zachovaný vzťah k otcovi, ako aj režim, keďže s maloletým S. I. M. sa otec už mohol stretávať aj v priebehu noci a v dlhšom časovom rozmedzí, u maloletého Š. súd prihliadol ku skutočnosti, že matka ho ešte kojí. Súd sa pri úprave styku snažil, aby všetky deti boli spolu a čo najmenej vnímali, že najmladšie dieťa s nimi určitý čas tráviť nebude.

Konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, vedené Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7P/23/2011, bolo uznesením zo dňa 25. 1. 2012, č. k. 7P/23/2011-70, zastavené, z dôvodu späťvzatia návrhu.

Matka maloletých detí ako navrhovateľka podala dňa 23. 9. 2009 na Okresnom súde Liptovský Mikuláš návrh na rozvod manželstva s otcom detí a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k deťom na čas po rozvode manželstva. V konaní bol podaný znalecký posudok znalkyňou Mgr. A. I. dňa 23. 8. 2010, č. 22/2010, v závere ktorého znalkyňa uviedla, že psychologické vyšetrenie maloletého Š. nebolo možné realizovať štandardnou formou, vzhľadom k pozorovaniu jeho správania v prítomnosti rodičov možno konštatovať, že má zachovaný citový vzťah k matke aj k otcovi. Citový vzťah maloletého S. k otcovi je deficitnejší, má strach ho plnohodnotne prežívať, čo môže byť podmienené aj dôraznejšími výchovnými postojmi otca, a to aj v porovnaní s voľnejšími výchovnými postojmi matky. Vzhľadom k nízkemu veku detí je ich ovplyvňovanie nie tak efektívne a v podmienkach vyšetrenia nebolo zistené. Osobnostné predpoklady a výchovné postoje matky sú viac citovejšie, majú však v tomto veku detí svoj význam, musia byť však doplnené potrebou viesť deti k určitým pravidlám. Osobnostné predpoklady otca a jeho výchovné postoje sú reálnejšie pre výchovu detí, aj výchovné prostredie otca je pre deti známe, je to ich pôvodné rodinné prostredie. Ani jeden z rodičov samostatne nemá lepšie predpoklady pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o deti. Maloleté deti neodmietajú svojich rodičov a maloletý S. nemá z rodičov strach. Pri výchove detí je nevyhnutná presná úprava styku rodiča, ktorému nebudú deti zverené do osobnej starostlivosti, s druhým rodičom. V citových postojoch maloletého S. sú zvýraznené záporné city k mladšiemu M., citový vzťah k maloletému Š. je chudobnejší. Pre deti v takto diferencovanom veku je prirodzené aj ich odlúčenie, čo môže zlepšiť aj kvalitu ich vzťahov. Následne bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie znalkyňou PhDr. P. Š., ktorá v závere znaleckého posudku zo dňa 16. 5. 2011, č. 6/2011, okrem iného, uviedla, že zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov by nebolo v záujme maloletých detí. Vzťah maloletého Š. k matke hodnotila, vzhľadom k jeho veku, na základe pozorovania, ako pozitívny, dieťa je na matku emočne naviazané, čo je podmienené i dojčením matky. Vzťah maloletého Š. k otcovi zhodnotila ako neutrálny. Vzťah maloletého M. k matke zhodnotila ako pozitívny, emocionálne vrelý, o otcovi sa dieťa vyjadrovalo slovne negatívne, cez popis konkrétnej situácie správania sa otca k maloletému S.. Voči otcovi sa maloletý emočne neprejavoval, znalkyňa nevidela žiadny pozitívny alebo negatívny prejav. Vzťah maloletého S. k matke sa prejavuje pozitívne, kladne, maloletý považuje matku za najdôležitejšieho človeka a oporu. Maloletý sa o otcovi slovne vyjadruje neutrálne, až negatívne. Jasne evidentný je strach z otca, voči otcovi sa maloletý neprejavoval, pri stretnutí k nemu nešiel. Všetky tri maloleté deti jednoznačne preferujú matku, dôverujú jej, nakoľko im zabezpečuje emocionálnu saturáciu ich potrieb, uspokojuje ich biologické potreby, je ich oporou a hlavným objektom lásky. Maloletý S. má snahu vyhovieť obom rodičom, čo má na neho deštruktívny vplyv. Kognitívne sú obaja rodičia rovnako spôsobilí zabezpečiť adekvátnu výchovu detí. Osobnosť matky však jednoznačne zabezpečuje lepšiu saturáciu emocionálnych potrieb detí, čo, vzhľadom ku veku detí a bazálnej potreby istoty a bezpečia, je nevyhnutné. Počas spoločného sedenia zaznamenala manipuláciu zo strany otca voči matke, kde otec bol výrazne voči matke pasívne agresívny a direktívny. Osobnostné predpoklady pre dominanciu, sklon k direktivite, agresivite a manipulácii u otca boli zjavne potvrdené v psychodiagnostických metodikách, zameraných na osobnosť, dotazníkových, ale najmä projekčných. Počas vyšetrenia a pozorovania spochybňoval neustále matku a jej výchovné metódy. Submisívnosť priamo nezaznamenala ani u jedného z rodičov. U matky však pozorovala snahu neodporovať otcovi, skôr vyhovieť, hľadať prijateľné riešenia pre obidvoch, bola úzkostne nastavená. Ani u jedného z maloletých detí nezaznamenala priame, verbálne odmietanie jedného z rodičov. Mierny strach z otca zaznamenala vo verbálnej výpovedi u maloletého M.. U maloletého S. zaznamenala strach

z otca i z jeho verbálnej výpovede, i z pozorovania počas vyšetrenia v prítomnosti oboch. Príčinou strachu je pravdepodobne otcov dominantný, direktívny prístup k deťom, jeho neprimerané sebavedomie, ktoré deti stavia do slabšej pozície. Presná úprava styku rodiča, ktorému nebudú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, s druhým rodičom je nevyhnutná. Vzájomný súrodenecký vzťah maloletých detí medzi sebou je kladný, deti sú na seba zjavne emočne naviazané a dobre spolu dokážu fungovať. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 8C/145/2009-483, zo dňa 10. 10. 2012 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. Súčasne boli maloleté deti zverené na čas po rozvedení manželstva do osobnej starostlivosti matky, s právom deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi bolo uložené prispievať na výživu maloletého S. sumou vo výške 150 eur mesačne, na výživu maloletého M. sumou vo výške 100 eur mesačne a na výživu maloletého Š. sumou vo výške 50 eur mesačne. Podľa odôvodnenia rozsudku, vzhľadom na štádium konania vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 10P/71/2012, súd nepovažoval za potrebné upravovať styk otca a maloletých detí, pretože v dôsledku uplynutia času by bolo potrebné opäť nariaďovať podrobné znalecké dokazovanie. Rozsudok nadobudol v časti výroku o rozvedení manželstva právoplatnosť dňa 29. 11. 2012. Doplniacim rozsudkom zo dňa 3. 6. 2013, č. k. 8C/145/2009-530, bol výrok rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10. 10. 2012, č. k. 8C/145/2009-483, doplnený o výrok, že súd styk otca a maloletých detí neupravuje. Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/145/2009-104-483 zo dňa 10. 10. 2012 v spojení s doplniacim rozsudkom zo dňa 3. 6. 2013, č. k. 8C/145/2009-530, v časti o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvedení manželstva doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Dňa 16. 8. 2011 bol spísaný záznam na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš s matkou maloletých detí, ktorá poukázala na to, že počas celého pobytu detí u otca nemala o deťoch žiadne správy. Zo záznamu, spísaného dňa 23. 9. 2011, súd zistil, že matka oznámila, že zo stretnutia u otca dňa 22. 9. 2011 prišli deti veľmi rozrušené, maloletý S. jej povedal, že musel celý čas písať diktát, otec mu vytrhol stranu zo zošita, celý čas doňho kričal, čo potvrdil aj maloletý M.. Maloletý Š. celú noc nespál, ráno bol veľmi plačlivý. Deti sa báli ísť na víkend k otcovi. Keď príde maloletý M. od otca je veľmi nervózny, plačlivý, ohryzá si nechty. Matke bolo doporučené navštíviť detského psychológa. Zo záznamu zo dňa 24. 10. 2011 súd zistil, že matka oznámila, že deti prišli od otca veľmi rozrušené, pýtali sa, či pôjde do basy, nakoľko to povedal otec. Maloletý S. bol veľmi agresívny. Plakal, že nejde k otcovi. Zo záznamu zo dňa 26. 10. 2011 súd zistil, že matka dňa 25. 10. 2011 uviedla, že v predchádzajúci deň prišli deti od otca a maloletý S. mal hysterické stavy. Keď mu schovala mobil, začal nadávať, že patrí na psychiatriu, že je špinavá, že sa má ísť liečiť a nemá sa ho dotýkať. Bolo jej doporučené navštíviť detskú psychiatričku. Zo záznamu zo dňa 14. 11. 2011 súd zistil, že matka maloletých detí oznámila, že dňa 10. 11. 2011 sa maloletý S. vrátil od otca podráždený, útočil na mladších súrodencov, kopol maloletého Š. bez príčiny a bol drzý k starému otcovi, nadával mu do debilov. Zo záznamu zo dňa 21. 11. 2011 súd zistil, že matka oznámila, že maloletý Š. sa vrátil dňa 20. 11. 2011 od otca s modrinou na čele, nakoľko sa buchol na dvere. Maloletý S. jej povedal, že maloletý M. dostal od otca za to veľký výprask a strašne mu za to nadával. Otec kázal maloletému S. písať škaredo, aby dokázal, že ho ešte bolí ruka. Zo záznamu zo dňa 28. 12. 2011 súd zistil, že sa vyskytli problémy pri odovzdávaní detí z dôvodu, že matka si uzamkla kľúče v aute. Zo záznamu zo dňa 8. 2. 2012 súd zistil, že matka oznámila, že v predchádzajúci deň jej deti otec odovzdal vo veľmi zlom psychickom stave. Maloletý Š. pri odovzdávaní plakal, bol v šoku, triasol sa na celom tele. Maloletý S. jej povedal, že otec na nich celé 2 hodiny kričal, a taktiež kričal aj do Š. a čím viac plakal, tým viac do neho kričal. Maloletý M. povedal, že otec kričal. Maloletý S. jej povedal, že otec ho aj bije. Matka uviedla, že má veľký strach o zdravie svojich detí, a to najmä psychické. Zo záznamu zo dňa 15. 2. 2012 súd zistil, že maloletý M. plakal, keď mal ísť k otcovi, keďže sa bál, že tam bude spať. Po návrate bol maloletý S. veľmi rozrušený, povedal, že u otca musel celú dobu písať úlohy, otec mu vkuse nadával a bil ho. Matka uviedla, že u detí sa začína prejavovať veľká agresivita, ktorá má stupňujúcu tendenciu. Zo záznamu zo dňa 4. 5. 2012 súd zistil, že pri rozhovore na úrade práce si maloletý S. najskôr nervózne stískal prsty a mädlil si ruky. Má veľmi ohryzené nechty. Povedal, že otec na nich kričí, hlavne na neho. Otec kričí aj preto, že keď dostane jednotku a je pri mame a nedostane ju, keď je pri ňom. Keď sa prestane učiť, musí sedieť v kresle a nemôže si zapnúť televízor. Najviac otec kričí na neho a najviac bije jeho. Je to silný úder, bolí ho to. Otec bratov bije menej. K otcovi chce chodiť, ale menej často. Keď mu povedali, že dnes k otcovi ísť nemusí, zmenil svoje správanie, výrazne sa upokojil, začal sa usmievať a bezprostredne rozprávať. Uviedol, že sa neteší na prázdniny. Obviňuje sám seba, nadáva si, že je debil. Spojili sa s MUDr. P., pediatričkou, ktorá oznámila, že má zlé skúsenosti a nezažila to so žiadnymi rodičmi doposiaľ. Z úradného záznamu zo dňa 8. 5. 2012 súd zistil,

že maloletý pôsobil uvoľnene, vyjadril sa, že sa mal cez víkend veľmi dobre, bol u mamy. Bol usmievavý a spokojný. Vyjadril sa, že chce chodiť k otcovi, ale nie cez týždeň, iba cez víkend, bolo by lepšie, keby k otcovi chodili v sobotu ráno a prišli k mame v nedeľu. Dňa 9. 7. 2012 bol spísaný záznam na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš s otcom maloletých detí, ktorý uviedol, že dňa 6. 7. 2012 deti odmietli ísť s matkou, ktorá sa ich snažila vytriahnuť z auta. Maloletého S. nechala v aute, on vyložil z auta maloletého Š.. Maloletého S. I. M. si odviezol domov, potom maloletému S. telefonovala mama. S. hovor prijať odmietol. Následne s matkou telefonoval on. Pri preberaní maloletého Š. mu matka vulgárne nadávala. Maloletý S. I. M. mu tvrdili, že k mame ísť nechcú. Pri odovzdávaní detí deti nechceli vysadnúť z auta, matka ich z auta ťahala nasilu. Pri násilnom vyťahovaní S. z auta došlo k poraneniu jeho ľavej ruky. Následne išiel s maloletým na ošetrenie. Z ambulantnej správy Nemocnice s poliklinikou Liptovský Mikuláš zo dňa 8. 7. 2012 vyplynulo, že maloletý utrpel zmliaždenie iných častí zápästia a ruky, ku ktorému došlo tak, že ho mama ťahala von z auta a on sa držal a udrel si pritom zápästie. Dňa 9. 7. 2012 bol spísaný kolíznym opatrovníkom záznam aj s matkou maloletých detí, ktorá uviedla, že dňa 5. 7. 2012 ju pred bytovkou otec detí urážal, kričal. Situácia sa vyhrotila v nedeľu večer, keď maloletý S. zostal v aute sedieť ustráchaný a tvrdil, že zostane pri otcovi. S. sa držal rukou sedadla a ona ho potiahla za ruky, vzápätí kričal a otec s ním išiel na chirurgickú pohotovosť. Dňa 6. 7. 2012 bol spísaný záznam kolíznym opatrovníkom s otcom maloletých detí, v ktorom uviedol, že dňa 2. 7. 2012 mu matka deti nevydala a následne si bol maloletého S. vyzdvihnúť v obci Gerlachov. Matka mu pri odovzdávaní maloletého vulgárne nadávala. Matka maloletého z auta vyberala nasilu, spôsobovala mu fyzickú bolesť, ťahala ho ku vchodu. Maloletý S. od vydania predbežného opatrenia, nechce ísť k matke. Matka ho nasilu ťahá z auta, dieťa plače.

Zo správy PhDr. P. H. zo dňa 15. 11. 2011 súd zistil, že matka maloletého uviedla, že S. má výkyvy v správaní, reaguje neočakávane. Sotil maloletého Š. tak, že spadol. Taktiež kopol starého otca do nôh. Maloletý obviňuje mladších bratov, že vyvolávajú konflikty, popiera, že ubližoval starému otcovi. Maloletý je ovplyvňovaný otcom voči matke a jej rodičom, otec sa negatívne o nich pred maloletým vyjadruje. Maloletý preto opakuje uvedené tvrdenia a pod vplyvom emócií ich matke a starým rodičom vykričí. Z vlastných pozorovaní psychologičky (kedy otec na sedenia chodil) je zjavné, že tlačí na syna. Nie je vhodné, aby otec pred maloletým nerešpektoval matku, jej výchovné postupy. Maloletý S. sa vyznačuje neurotickými rysmi správania, strachom a únikovými reakciami. Vplyv otca, najmä jeho neobvyklé postupy, sú negatívnym faktorom, ktorý v negatívnom smere ovplyvňuje dieťa a vedie k jeho neurotizácii. Zo správy PhDr. P. H. zo dňa 7. 5. 2012 súd zistil, že pri kresbe rodiny maloletý S. kreslil seba, matku a bratov. Kresba neobsahovala žiadne patologické fenomény v zmysle neuroticizmu, strachu, depresie. Postava otca absentovala z dôvodu, že správanie otca navodzuje u maloletého pocity, kedy si s otcom radšej nepraje byť. Podľa záveru psychologičky sa otec dieťaťa správa nevhodne, direktívne, musí byť len podľa neho. Vzhľadom k zachovaniu primeraného psychického vývinu detí (správanie otca hraničí s psychickým týraním hlavne voči najstaršiemu S., otec vyvoláva okolo seba strach a obavy a malé dieťa nie je schopné tieto situácie adekvátne spracovať, čím hrozí fakt, že sa otcovo neadekvátne správanie odrazí na zdraví detí), doporučuje prehodnotiť kontakty detí s otcom. V prípade, že deti odmietajú ísť k otcovi, netrvať na tom. PhDr. P. H. súdu dňa 22. 3. 2013 oznámila, že maloletý S. I. sa zúčastnil naposledy na sedení dňa 17. 5. 2012.

Zo správy MUDr. I. E., psychiatričky, zo dňa 9. 5. 2012 súd zistil, že maloletý S. bol pri kontrole plačlivý, videla na ňom, že je uštvaný z režimu, ktorý má, nakoľko v priebehu týždňa 2 krát, v utorok a štvrtok, musí byť prichystaný k otcovi. Zistila, že si obhrýza nechty, keď sa ho na to spýtala, odvetil, že nechty si obhrýza od detstva. Pri predchádzajúcich sedeniach však ich tak obhryzené nemal. Uviedol, že otec ho bije, dostal od neho facku, dakedy ho bije po ritke. Š. I. M. nebije. Otec na mamu nadáva, hovorí, že je chorá na hlavu. Najradšej je u mamy. Objektívne psychiatricka zistila, že na maloletom badať stopy únavy, obhrýza si nechty, má smutný výraz tváre. Jednoznačne deklaruje, že nechce chodiť k otcovi, chce zostať pri matke. Pri líčení niektorých údajov je na ňom badať strach. V závere psychiatricka uviedla, že všetky údaje dieťaťa svedčia pre týranie psychického aj fyzického charakteru a doporučuje obmedzenie až zákaz styku s otcom. V správe zo dňa 23. 10. 2012 uviedla, že maloletý S. absolvoval kontrolu dňa 8. 8. 2012 v sprievode matky. Maloletý chcel ostať v ambulancii sám. Po odchode matky bola navodená pokojná téma o škole, o školských výsledkoch. Maloletý sa uvoľnil a spontánne rozprával. Z celého jeho správania rezultuje, že je manipulovaný a zstrašovaný otcom a vedený proti matke, čo má veľmi negatívny vplyv na jeho vývin. Je veľmi citlivý a vnímavý a ak bude naďalej exponovaný neadekvátnymi výstupmi biologického otca povedie to k jeho zneisťovaniu v ľudskej hodnote,

disharmonickému vývinu osobnosti, až k agresívnemu správaniu. Správanie otca dieťaťa je absolútne nevhodné a spĺňa kritéria asociálneho správania - týrania blízkej a zverenej osoby. V správe zo dňa 21. 3. 2013 uviedla, že od posledného vyjadrenia maloletý S. navštívil ambulanciu iba jedenkrát, 12. 2. 2013. Bol zmenený, usmievavý, ochotne spolupracoval. Chcel ostať v opatere matky. 14. 3. 2013 sa dostavila matka so starou matkou, ktoré uviedli, že maloletý mal hysterický záchvat, odmietol vyjsť z otcovho auta, zamkol sa tam, kopal, búchal po dverách. Agresívne sa správal aj voči mladším súrodencom, matke vulgárne nadával, vyhrážal sa samovraždou. Preto volala rýchlu záchrannú pomoc. Maloletý sa negatívne správa, postupne sa povahovo mení, naberá disharmonický typ osobnosti. V správe zo dňa 6. 3. 2014 oznámila, že maloletý S. bol u nej vyšetrený dňa 24. 2. 2014 po prepustení z detského oddelenia nemocnice. Tu bol hospitalizovaný po afektívnom záchvate s verbálnou aj brachiálnou agresivitou. Podľa údajov od matky, dostal amok potom, čo chcel, aby mu kúpila nový mobil, ale ona odmietla. Maloletý si prial rozprávať bez prítomnosti matky. Uviedol, že sa nazúril, nakoľko má starý mobil, na ktorý sa nedá nič sťahovať. Potom začal matku biť, kopať, udierať, porozbíjal nejaké sklenené veci. Matka ho uštipla, on ju, vrieskal, tak zavolali sanitku. On, ale aj jeho bratia, chcú chodiť k otcovi na celý týždeň a týždeň chcú byť u matky. Maloletý bol pri vyšetrení v strehu, tenzný a napätý. Používa slovník dospelých, glorifikuje správanie otca, pri otázkach na jeho správanie je tenzný, stvrdne mu mimika. Odchádza s prísľubom zmeny správania.

Triedna učiteľka maloletého S. I. Mgr. L. E. v správe zo dňa 8. 5. 2012 uviedla, že maloletý je v kolektíve veľmi obľúbený, na hodinách je aktívny a pozorný. Domáca príprava na vyučovanie je pravidelná a vzorná. Do školy chodil rád a nikdy s ním neboli problémy. V poslednom období 2-3 mesiacov sa veľmi zmenilo jeho správanie pri príchode ráno do školy, ale len v niektoré dni, čo si všimli aj ostatné učiteľky, ktoré majú dozor na chodbe a spolužiaci. Maloletý plače, drží sa mamy za ruku a nechce, aby odišla. Spočiatku si myslela, že mu v triede niekto ubližuje alebo má strach z nejakého predmetu. Maloletý jej však vždy povedal, že nechce ísť k svojmu otcovi a chce zostať u mamy. Základná škola D. P. v správe zo dňa 24. 10. 2012 uviedla, že maloletý S. je kamarátsky a v kolektíve obľúbený. Na hodiny sa pripravuje pravidelne, vždy má urobené domáce úlohy. Rodičovského združenia sa zúčastnila matka. Otec sa nebol od septembra opýtať na žiaka. Problémy nastali okolo 5. 10. 2012, kedy ráno plakal a matka ho musela odviesť až do triedy. Vtedy s ním boli problémy aj v prospechu. Maloletý je uzavretý, začal plakať, roztriasol sa. V správe zo dňa 22. 3. 2013 základná škola oznámila, že maloletý S. je na vyučovaní aktívny a dosahuje výborné vyučovacie výsledky. Jeho domáca príprava je pravidelná a vzorná. V kolektíve je obľúbený. Niekedy je zamyslený, sťažuje sa na bolesť hlavy a brucha. Základná škola v správe zo dňa 24. 2. 2014 oznámila, že maloletý S. je na vyučovaní aktívny a dosahuje výborné vyučovacie výsledky. Domáca príprava je pravidelná a vzorná. V kolektíve je obľúbený, všetky vyučovacie hodiny má ospravedlnené.

Materská škola P., A. E. v správe zo dňa 24. 10. 2012 uviedla, že maloletý M. je pokojný, vyrovnaný, má záujem o činnosti v materskej škole, začal viac komunikovať. Maloletý Š. sa adaptoval v materskej škole bezproblémovo. Ráno je naviazaný na matku, v priebehu dňa je veselý a prispôsobivý.

Ing. E. Q. vo vyjadrení zo dňa 5. 6. 2012 uviedla, že otca detí pozná viac ako dva roky a spoznala ho v čase, keď pôsobila v materskom centre. Otec so svojimi deťmi navštevuje materské centrum, zúčastňuje sa akcií a plne sa svojim deťom venuje, trávi s nimi všetok čas, je veľmi pozorný. Správanie otca voči deťom je veľmi pozitívne, prívetivé, majú ho radi. L. I., stará matka maloletých detí, vo vyjadrení zo dňa 4. 6. 2012, uviedla, že jej syn detí nikdy nebil, ani do nich nekričí. Opakovane boli svedkom toho, ako sa deti s ich synom hrali, S. sa s ním učil. Deti sa na syna vždy tešili.

Obvodné oddelenie PZ Liptovský Mikuláš súdu oznámilo, že neviduje trestné oznámenie, ktoré by podávala matka na otca, resp. otec na matku maloletých detí.

Liptovská nemocnica s poliklinikou Liptovský Mikuláš súdu doručila správy o výjazdoch k maloletému S. I. dňa 4. 7. 2013, 9. 4. 2013 a dňa 12. 3. 2013, kde bola konštatovaná diagnóza porucha správania.

MUDr. E., primár detského oddelenia Liptovskej nemocnice s poliklinikou súdu oznámil, že dňa 17. 2. 2014 bol privezený maloletý S. na detské oddelenie posádkou RZP, ktorá bola privolaná pre verbálnu a fyzickú agresiu maloletého. Pri príjme bol uplakáný, komunikácia viazla. Počas hospitalizácie bol pokojný, primerane sa správajúci.

Z obsahu pripojeného spisu Obvodného oddelenia PZ Liptovský Hrádok,

ČVS: ORP-79/LH-LM-2012, súd zistil, že uznesením zo dňa 27. 3. 2012 bolo začaté trestné stíhanie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona pre skutok, že dňa 10. 11. 2011 v čase okolo 19,10 hod. v byte v A. E., F.O. C.. I. J. Č.. XXXX/XX, R. P. počas dohovárania a hrozenia palicou uderil po pravej ruke svojho maloletého vnuka S. I., pričom mu spôsobil zranenie s doposiaľ presne nezistenou dobou sťaženia obvyklého spôsobu života. Znalec MUDr. Q. A. v znaleckom posudku č. ZP-1/2013 zo dňa 8. 1. 2013 uviedol, že u maloletého S. I. bolo zistené pohmoždenie mäkkých častí v oblasti proximálnych zhybov II, IV, V miesta pravej ruky, iné závažnejšie zranenia neboli zistené. Mechanizmus uvedeného zranenia bol tvrdý, tupší úder do oblasti zadnej časti pravej ruky, bez porušenia celistvosti kože. Doba práceneschopnosti je 6 dní. Trvalé následky, vzhľadom na rozsah zistených zranení, by nemali nastať. Mechanizmom a hlavne intenzitou útoku nedošlo, ani nemohlo dôjsť k poškodeniu dôležitého orgánu. Utrpené zranenie ohodnotil na 15 bodov. Uznesením zo dňa 16. 1. 2013 bola vec postúpená Obvodnému úradu, odbor všeobecnej vnútornej správy, Liptovský Mikuláš na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu.

Matka maloletých detí bola do júna 2013 poberateľkou peňažného príspevku za opatrovanie, ktorého výška v roku 2013 predstavovala 146,04 mesačne. Podľa províznych listov, vystavených obchodnou spoločnosťou I. - J. H., I. J., bol príjem matky v júli 2013 52,04 eura, v júni 2013 174,61 eura, v máji 2013 114,42 eura, v apríli 2013 32,71 eura, v marci 2013 54,60 eura a vo februári 2013 109,82 eura a v januári 2013 314,80 eura. Výška platby za užívanie bytu matky predstavuje 171,75 eura, výška zálohovej platby na elektriku 37 eur, výška zálohovej platby na plyn 100 eur, výška platby za vodu 29,85 eura.

Znalkyňa PhDr. G. U. v záveroch znaleckého posudku č. 21/2013 zo dňa 29. 12. 2013 uviedla, že vzťah maloletého S. voči matke je výrazne citovo pozitívny, dieťa jej prisudzuje najviac pozitívnych vyjadrení. Vo vzťahu k otcovi je vyjadrovaný pozitívny postoj, vo vzťahu k obom rodičom nevyjadruje ani jedno negatívne hodnotenie. Maloletý M. vyjadruje k obom rodičom pozitívne postoje, intenzívnejšie vo vzťahu k matke. Oboch rodičov vníma ako milujúcich. Maloletý Š. je citovo výrazne viazaný na matku, vo vzťahu k otcovi sú vyjadrované len čiastočné pozitívne postoje. Vzťah voči otcovi nemá dostatočne vybudovaný z dôvodu reálneho rozpadu rodiny vo veku 4 až 5 mesiacov dieťaťa. Všetky tri maloleté deti vnímajú matku ako najdôležitejšiu osobu vo svojom živote. Neboli zistené údaje, ktoré by svedčili pre jednoznačné ovplyvňovanie detí zo strany jedného rodiča voči druhému rodičovi, nie je však možné vylúčiť určité ovplyvňovanie zo strany otca voči matke a jeho skrytú manipuláciu s postojmi detí. Pravdepodobne sa však jedná o nepriame ovplyvňovanie detí zo strany oboch rodičov. Vzťah k matke k maloletým deťom je kladný. Javí sa ako starostlivá, citlivá a vnímavá osoba. Otec maloletých detí má k deťom pozitívny vzťah, jeho prístup, na rozdiel od matky, je iný. Preferuje priamejší, vyžadujúci prístup, má tendenciu deti usmerňovať, poučovať a kontrolovať, v prípade nesplnenia požadovaného ich i potrestať. Vo výchove je dôsledný až pantičkársky, zameraný na výkon, disciplínu a presnosť. Jeho prístup potom môže byť vnímaný ako drsný, postrádajúci citlivosť a empatiu voči deťom. Ciele otca však nie sú vo vzťahu k deťom negatívne, len forma prístupu je menej vhodná a nedostatočne empatická. Otcovi záleží na výchove detí. Výchovu detí nie je možné označiť ako nevhodnú. Obom rodičom ide o to, aby z detí vychovali kvalitných ľudí. Styk otca s deťmi nie je vhodné zakázať, deti potrebujú budovať svoj vzťah s otcom. Maloletý S. sa prikláňa k možnosti striedavého pobytu u rodičov. Styk maloletého Š.O. a M. s otcom by mal zostať zachovaný minimálne tak ako v súčasnosti, je možné ho rozšíriť na pobyty všetkých troch detí v období každého druhého víkendy i na časovú dobu noci, a to bez prítomnosti matky. Jednoznačné znaky svedčiace pre týranie, násilie, sa u maloletého M. ani u maloletého Š. v súčasnosti neprejavujú. S. v súčasnosti nepopisuje neadekvátne správanie sa otca voči jeho osobe. Aj hodnotenie zo strany pedagóga a pedopsychiatra je pozitívnejšie ako v minulosti. Týranie maloletého dieťaťa zo strany otca, matky ani iných osôb nie je objektivizované. Zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nie je v súčasnosti vhodné. Hlavným dôvodom

sú dlhodobé rozpory rodičov detí, ich veľmi negatívne vzájomné postoje a nevhodný a nekonštruktívny spôsob ich vzájomnej komunikácie. Pobyt detí u otca v priebehu víkendu je obohatením ich aktivít. Model striedavej osobnej starostlivosti by bolo možné s určitými podmienkami realizovať u maloletého S., vzniklo by však riziko zmeny vo vzájomných citových väzbách súrodencov. Vzájomné súrodenecké vzťahy medzi deťmi sú pozitívne, najvýraznejšia citová väzba je zo strany maloletého M. k maloletému Š.. Pokiaľ medzi deťmi vznikajú problémy, nesúvisia s negatívnymi postojmi a nedostatočnými citovými väzbami, ale vyplývajú z aktuálnej situácie a nedorozumení. Príčiny psychického stavu a správania maloletého S. v prvom rade spočívajú v osobnostnej štruktúre maloletého, s dominujúcimi prejavmi emočnej lability a impulzivitu. Problémy v rodinnom spolunažívaní, vzájomné reakcie rodičov, ktorých dieťa bolo v minulosti svedkom, sú druhou príčinou emocionálnej nestability dieťaťa. Za pozornosť stojí aj skutočnosť, že maloletý nebol popisovaný ako agresívne sa prejavujúci v inom ako v domácom prostredí. V súčasnej dobe nie sú agresívne prejavy voči súrodencom popisované ani v rámci rodiny. Stavy nezvládnuteľnosti dieťaťa v minulosti opakovane popisované v správaní dieťaťa vyplývali z aktuálnych situácií. Pribratý konzultant MUDr. P. - psychiater, nepotvrdil u rodičov prítomnosť znakov duševného ochorenia.

Podľa § 83 Občianskeho súdneho poriadku, začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku, kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd konanie o návrhu otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zastavil, nakoľko o totožnej veci už prebieha iné súdne konanie, ktoré začalo skôr. Súd kedykoľvek za konania skúma, či sú splnené podmienky konania. V prípade, že zistí nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, obligatórne konanie zastaví. Jednou z neodstrániteľných väd konania, ktoré bránia súdu vo veci konať, je prekážka začatej veci (litispendencie). V prípade, že o tej istej veci už prebieha iné súdne konanie, musí byť konanie vo veci, ktoré začalo neskôr, zastavené. Súd mal v konaní preukázané, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 8C/145/2009, prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí I. a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, ktoré začalo podaním návrhu dňa 23. 9. 2009. Výrok súdu o rozvode manželstva rodičov maloletých detí pritom nadobudol právoplatnosť dňa 29. 11. 2012. S konaním o rozvod manželstva je, v zmysle ustanovenia § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, obligatórne spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Nakoľko v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí (ktoré začalo pred konaním vedeným pod sp. zn. 10P/71/2012) výrok rozsudku v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, za súčasnej právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva, nebolo možné o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (ktorou je aj úprava zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov) rozhodnúť, nakoľko o tej istej veci, t. j. o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva (keďže do právoplatnosti rozvodu rodičov už nemôže byť upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, keďže výrok rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí je už právoplatný) prebieha iné konanie, ktoré začalo skôr a doposiaľ nebolo právoplatne skončené.

Podľa § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol o zmene úpravy stretávania otca s maloletými deťmi, ktorá bola naposledy vykonaná rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. 2. 2011, č. k. 3P/196/2009-199, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. 5. 2011, č. k. 5CoP/29/2011-343, nakoľko mal preukázanú zmenu pomerov, ku ktorej od uvedenej úpravy došlo. Konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi začalo bez návrhu, na základe podnetu Úradu práce, soc. vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, uznesením zo dňa 16. 5. 2012, č. k. 10P/71/2012-23, resp. po jeho zrušení uznesením zo dňa 21. 6. 2012, č. k. 10P/71/2012-122, z dôvodu tvrdeného neprimeraného správania otca k deťom, najmä k maloletému S., ktoré malo mať zlý vplyv na ich psychický vývoj, pričom vo vzťahu k maloletému S. bolo tvrdené podozrenie na týranie. Vykonaným dokazovaním, najmä znaleckým posudkom, však v konaní bolo preukázané, že všetky tri maloleté deti majú k otcovi pozitívny vzťah a vnímajú oboch rodičov ako milujúcich (aj keď ako najdôležitejšiu osobu vo svojom živote aktuálne vnímajú matku). Znaleckým dokazovaním bol taktiež preukázaný pozitívny vzťah otca k maloletým deťom. Je síce nepochybné a konštatovala to aj znalkyňa, že prístup otca k výchove maloletých detí a jeho výchovné metódy sú odlišné od prístupu a metód matky. Otec preferuje direktívnejší prístup, má tendenciu deti usmerňovať, poučovať a v prípade nesplnenia uložených povinností aj potrestať, vo výchove je dôsledný, zameraný na disciplínu a presnosť, čo môže byť vnímané ako prístup drsný, postrádajúci citlivosť a empatiu. To však neznamená, a vyplynulo to aj z vykonaného znaleckého dokazovania, že by ciele a snaženia otca boli vo vzťahu k deťom negatívne. Formu prístupu otca označila síce znalkyňa za menej vhodnú a nedostatočne empatickú, čo však nemožno hodnotiť ako dôvod pre zúženie styku otca s maloletými deťmi. Je potrebné uviesť, že je nepochybné, že výchovné metódy rodičov sa výrazne líšia, avšak z vykonaného dokazovania súd nemal preukázané, že by bolo možné jednoznačne označiť výchovné metódy niektorého z rodičov len ako výlučne správne resp. výlučne nesprávne. Znalkyňa po vykonanom vyšetrení maloletých detí a ich rodičov nezistila nevhodnosť výchovy niektorého z rodičov, jednoznačne konštatovala, že znaky týrania maloletých detí zo strany rodičov, ani iných osôb, nezistila. Aj z poslednej správy základnej školy, ktorú navštevuje maloletý Richard, vyplynulo, že u maloletého sa neprejavujú žiadne problémy v správaní, ani v prospechu, maloletý bol hodnotený veľmi kladne. Pokiaľ aj bol maloletý hospitalizovaný v období od 17. 2. 2014 na detskom oddelení pre verbálnu a fyzickú agresiu, považoval to súd skôr za výnimočnú udalosť, ktorá nemohla byť, v kontexte s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä znaleckým posudkom, dôvodom na zúženie styku otca s maloletými deťmi. V konaní nebolo preukázané nevhodné správanie otca k maloletým deťom (najmä voči maloletému Richardovi), ktoré by odôvodňovalo zúženie styku otca s maloletými deťmi v rozsahu uvedenom v podnete kolízneho opatrovníka. Znalkyňa styk otca so všetkými tromi deťmi jednoznačne doporučila rozšíriť na obdobie každého druhého víkendy, a to aj počas noci, bez prítomnosti matky. Pokiaľ aj teda v čase rozhodovania o predbežnom opatrení boli osvedčené skutočnosti, ktoré odôvodňovali zúženie styku otca s deťmi, následne vykonanými dôkazmi, najmä znaleckým posudkom, vypracovaným po aktuálnom vyšetrení detí aj rodičov, neboli dôvody na zúženie styku otca s deťmi (v rozsahu uvedenom v podnete kolízneho opatrovníka) ku dňu vyhlásenia rozsudku preukázané. Súd mal však v konaní preukázané skutočnosti, ktoré odôvodňovali zmenu posledného rozhodnutia o úprave styku otca s deťmi spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku. V čase posledného rozhodnutia bol maloletý Š.O. ešte dojčený, preto mal upravené stretávanie len v priebehu dňa. V súčasnosti už maloletý Š.O. dojčený nie je, preto nebol dôvod na odlišnú úpravu stretávania oproti maloletému S. I. M.. Súd prihliadol aj ku skutočnosti, že medzi maloletými deťmi sú

vytvorené pozitívne citové väzby, čo konštatovala aj znalkyňa v znaleckom posudku (pokiaľ aj medzi deťmi vznikajú problémy, tieto nemajú súvis s negatívnymi postojmi, ale vyplývajú z aktuálnej situácie v rámci súrodeneckých konfliktov). Súd prihliadol pri rozhodovaní najmä k právu detí na zachovanie vzťahu k oboj rodičom, oprávneným záujmom maloletých detí, vrátane práva na primeraný odpočinok, k ich záujmovej činnosti, ako aj k oprávneným záujmom rodičov, najmä k organizácii pracovného času. U maloletého S. súd prihliadol aj ku skutočnosti, že od posledného rozhodnutia o úprave styku mu pribudli školské povinnosti, nakoľko v súčasnosti navštevuje štvrtú triedu a súčasne pribudli záujmové činnosti, ktorým sa venuje každý deň v týždni, s výnimkou utorok. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval za súladnú so záujmami maloletých detí úpravu stretávania aj v týždni (utorok a štvrtky), nakoľko deti majú právo aj na primeraný odpočinok po splnení školských povinností (maloletý S.) ako aj právo venovať sa záujmovým činnostiam, čo je dôležité z hľadiska ich zdravého psychického ale aj fyzického vývoja (športové aktivity). Preto súd styk otca s deťmi v pracovných dňoch neupravil. Súd upravil stretávanie otca s deťmi každý páry kalendárny týždeň od piatku od 17,00 hod. do nedele do 18,00 hod.. Súd posunul začiatok styku v piatok na 17,00 hodinu, prihliadajúc ku skutočnosti, že maloletý S. v piatok navštevuje krúžok, ktorý končí o 16,30 hod.. Ukončenie styku v nedeľu súd určil na 18,00 hod., vzhľadom na to, že maloleté deti sa po návrate od otca musia adaptovať na domáce prostredie (zohľadniac skutočnosť, že v pondelok nastupujú do školy, resp. do materskej školy), prichystať si potrebné školské pomôcky (maloletý S.) a včas sa uložiť na spánok. Stretávanie počas Vianoc súd ponechal v súlade s pôvodnou úpravou, avšak ukončenie styku posunul na 19,00 hod., prihliadajúc ku skutočnosti, že maloleté deti sú už vekovo staršie, preto môžu ísť spať neskôr, pričom nasledujúcim dňom po ukončení styku je deň pracovného pokoja. Súd zmenil úpravu stretávania počas Veľkej noci, zohľadniac veľkonočné tradície - šibačka, oblievačka, keď považoval za vhodné, aby ich deti ako chlapci absolvovali práve s otcom. Oproti naposledy posudzovanému stavu sú deti vekovo staršie, teda si už viac a všetky (aj maloletý Š.) uvedomujú veľkonočnú tradíciu. Preto súd upravil stretávanie v čase Veľkej noci na každý rok od Veľkonočnej nedele od 16,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19,00 hod.. Súd upravil ukončenie styku v čase jarných prázdnin na 19,00 hod. a rovnako v čase letných prázdnin na 19,00 hod., keďže maloleté deti sú už vekovo staršie a nasledujúci deň po ukončení styku je deň pracovného pokoja. Súd rovnako ako pri predchádzajúcej úprave styku uložil otcovi povinnosť maloleté deti si prevziať a po ukončení styku odovzdať v mieste bydliska matky a matke povinnosť maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť. Uvedené povinnosti majú zabezpečiť čo najplynulejší priebeh odovzdávania a preberania maloletých detí. Matka je povinná deti na styk s otcom vybaviť potrebným ošatením, obutím, školskými pomôckami, liekmi, hračkami a pod.. Oboj rodičom súd uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť uvedenú skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred začatím styku. Závažnými dôvodmi, pre ktoré nie je možné styk zrealizovať, sú však len také skutočnosti, ktoré úplne vylučujú prípadne značne sťažujú možnosť stretnutia otca s deťmi. Pokiaľ otec navrhoval ponechanie stretávania s deťmi v rozsahu upravenom v predbežnom opatrení, súd nemal preukázanú dôvodnosť takého rozhodnutia. Maloleté majú k otcovi vytvorený vrelý a pozitívny vzťah, rovnako otec k maloletým deťom. Maloleté deti sa s otcom stretávať chcú, stretávanie v rozsahu upravenom v rozsudku doporučila aj znalkyňa, preto nebol dôvod na stretávanie v zúženom rozsahu, tak ako to bolo upravené predbežným opatrením. Už len okrajom súd uvádza, že pokiaľ mal vo vzťahu k návrhu otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboj rodičov preukázanú prekážku začatého konania, vo vzťahu k zmene úpravy stretávania prekážka začatého konania v dôsledku prebiehajúceho konania o rozvod manželstva rodičov daná nebola. V rozsudku o rozvode manželstva nemusí byť obligatórne upravený styk s maloletými deťmi, k čomu aj v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí I. reálne došlo, keďže dopĺňacím rozsudkom zo dňa 3. 6. 2013, č. k. 8C/145/2009-530, bol výrok rozsudku zo dňa 10. 10. 2012, č. k. 8C/145/2009-483, doplnený o výrok, že súd styk otca a maloletých detí neupravuje.

Súd rozhodol, že ďalšie dôkazné návrhy navrhnuté otcom, nevykoná, nakoľko doposiaľ zistený skutkový stav bol dostatočný na rozhodnutie vo veci a vykonávanie ďalších dôkazov by teda nebolo v súlade so zásadou hospodárnosti konania.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s citovaným zákonným ustanovením tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal, nakoľko konanie bolo možné začať aj bez návrhu.

Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V súlade so zákonným ustanovením § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku si súd vyhradil rozhodnutie o trovách štátu na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, nakoľko ku dňu vyhlásenia rozsudku ešte nebola ustálená výška trov štátu, keďže otec podal proti uzneseniu o priznaní znalečného odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Krajský súd v Žiline v piatich vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia.